

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZEKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
költséggel: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
én kliring 10,489. sz. — Helyközi telefont 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETECH PAI
LAPTUDÓRÓDÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Városi képviselő- választás és egyebek.

(gh) Székelyudvarhely város kö-
zönsége csütörtökön képviselőtestületi
tagokat választott. Városi képviselőket,
kik egyenként és különösen összesé-
gükben Székelyudvarhely város legsa-
játább érdekeit vannak hivatva in-
tézni.

Becsületes, lelkiismeretes, öntuda-
tos és önérzetes embernek, nem köny-
nyű az a feladat, melyet a városi kép-
viselőséggel reá ruházott — polgár-
társainak bizalma. Különösen most dül
el, a ma beállott december hónapban,
hogy miképpen fogják fel hivatásukat,
a város képviselőtestületének tagjai.

A város köztisztviselőinek meg-
fontolt, a legnagyobb körültekintéssel,
egyedül és kizárólag csakis a város ér-
dekeinek szemelőtt tartásával leendő
megválasztása után, következtethet a
polgárság majd a jövőendő kialakulá-
sára.

Székelyudvarhely várost úgy kell
tekintenie minden egyes képviselőtes-
ületi tagnak, mint egy gazdaságot,
melyben ő a gazda, illetve a felelős
gazdatiszt. Mikor a tisztviselők ellenör-
zését, szigorú és pontos, de igazságos
leszámolását a képviselőtestületi köz-
gyűléseken s az egyes bizottságokban
teljesíti, akkor úgy kell szerepelnie,
mint a gondosan körültekintő, semmi
rendtelenséget, helytelen eljárást nem
tűrő, éles látású gazdának. Kiméletes
módon, de határozott és tántoríthatlan
szándékkal szükséges számon kérnie
mindazokat, a dolgokat, a mik a város
lakosságának — legjobb tudása sze-
rint — előnyére, az összeségnek pe-
dig szintén hasznára fordíthatók

Jó barát, puszi pajtás, sógor vagy
koma a város közügyeinek intézésében,
ne befolyásoljon senkit és akkor Szé-
kelyudvarhely város pár év alatt any-
nyira előhalad, úgy megerősödik, hogy
az évtizedes tespedést, bűnös hanyag-
ságokat, lelkiismeretlen mulasztásokat,
egész könnyűszerrel kiheverhetjük.

Viszont azonban, ha bármi ok-
és indokból szemet hunyunk még a
lényegesebb dolgok napfényre hozatala
előtt is; ha a pajtáskodás, egyik-má-
sik érdekének, hiúságának legyezge-
tése s a város világos kárára történő
megtúrtsége felé hajlanánk, akkor Szé-
kelyudvarhely hova-tovább pusztulni
fog és átok, elégedetlenség fészke ma-
rad beláthatatlan időig.

Ha végig tekintünk a most választ-
ott városatyák névsorát, meglepédes-
sel mondhatjuk el, hogy az urriából
győztesen kikerültek, mindannyian ér-
demes polgárai Székelyudvarhely vá-
rosnak. Méltán elfoglalhatják az őket
megillető helyet a város képviselőtes-
ületében.

Azt sem vonjuk kétségbe, hogy
egyenként és összesen a legteljesebb

lelkedéssel fogják fel nagyfontosságú
hivatásukat, szorgalmasan tanulmá-
nyozzák a községi törvényt, a város
szabályrendeleteit, ügyrendjét és való-
ságos lelkiismeret-kérdésnek tekintenek
minden oly ügyet, mely majd tárgya-
lásuk, határozatuk alá kerül.

Azt is elhisszük, feltételezzük, hogy
társadalmi és közéleti érintkezéseik al-
kalmával, szívesen meghallgatják az
egyes, nem városi képviselő polgártár-
saiak véleményét, közvetlen tapasztala-
tokból leszűrjék, jó irányú tanácsát is.

Mi azonban mindezeket még nem
tartjuk elégnak arra, hogy minden
egyes városatyá lehetőségekben
megismerkedhessék magának, Székely-
udvarhely városnak belső életével. Az
elmondottakon kívül — szerény néze-
tünk szerint — vita-estéket kellene tar-
tani, ahol kizárólag városi közérdekű
ügyek kerülnének beható, minden ol-
dalról megvilágított megbeszélésre.

E városi vita-estéken az egyes vá-
rosi tisztviselők népies modorban, a
saját szak-körükhöz tartozó helyi ér-
dekű, sőt a külföldön is bevált intéz-
ményeket, újabb törvényeket és más,
a képviselőtestület tagjait érdeklő ügye-
ket adnának elő, ismertetnének meg s
azokat ott nyomban a mi helyi szem-
pontunkból vita tárgyává is tennék.

Ezen kívül a képviselőtestület tag-
jait szakbizottságokba kellene beosztani
épen úgy, mint maga az országgyűlés
van, olyanforma rendszerrel. A vita-
estéken leszűrjék eszéket aztán a vá-
rosi tanács feldolgozandó és a megfelelő
szakbizottság részletesen letárgyalná s
ha ez megtörtént, csakis akkor kerülne
majd a képviselőtestület plénáris gyű-
lése elé.

Végét kell szakítani a svindli-gyű-
léseknek, melyek igen sokszor arra vol-
tak jók, hogy szavazó-gépnek tekintsék
az érdekelt k. Legyen vége annak a
paprika-jancsi rendszernek, hogy egy
komoly férfiakból álló testületet bárki
is csepű cernával rángathasson s meg-
történhessék vele az a komikus eset,
miképp a plénáris gyűlésen hozott ha-
tározata ellen nyilatkozathassák — kü-
lön kérvény aláíratásával — a képviselő-
testület legtekintélyesebb tagjait is, —
csupa barátságból vagy meglepetés útján.

Szóval saját lábára kell állítani a
város képviselőtestületét, mert külön-
ben némely lelketlen vezérek, panamás
lovagok, suba alatt bujkáló ravasz ala-
kok, könnyen bogár után indíthatják.

Mi székely hazafias lelkünk egész
melegével üdvözljük a kiegészített
képviselettestület tagjait abban a remény-
ben, hogy Székelyudvarhelyt, a szé-
kelység anyavárosát, törhetetlen hűség-
gel, becsületes nyíltsággal fogják min-
den ügyeiben szolgálni!

Ezt várjuk, ezt reméljük és ha
szükségét látjuk, meg is követeljük
legszentebb polgári bizalmunk letéte-
ményeseitől.

Közigazgatás Ázsiában

A papot elzárták hiveitől.

Mi nem vagyunk Ázsiában. De már a
homoródszentmártoni körjegyző — úgy lát-
szik — Ázsiában képzelet magát. Erre enged
következtetést az a lelketlen basaskodás
melyet a körjegyző köréhez tartozó Abásfal-
ván e hó 25-én elkövettek; Boér István gk
esperes-plebánossal szemben.

A botrányos eset a következő:

Boér István gk. esperes-plebánost, aki
különben 78 éves, gyenge egészséggel bír,
ugyszólván jómagával is tehetetlen öreg em-
ber, az egyházközség papi lakja után több
év óta, törvény ellenére, évi 8 K házasfaly-
adóval róttta meg a körjegyző. Ezután kivete-
tette a községi pótdadót, sőt a lelkészi jöve-
delem után is községi pótdóra kötelezte.

Ezeket a jogtalanul kivetett adókat a
folyó évig az öreg pap becsületesen és pon-
tosan megfizette. Azonban a folyó évben
Sándor István székelyudvarhelyi kerületi
gk. esperes az abásfalvi papot felvilágosította
és egyúttal a pénzügyigazgatóságához tórlésért
s a jogtalanul kivetett adók visszatérítéséért
folyamodtak.

A székelyudvarhelyi kir. pénzügyigazga-
tóság e hó 23-án kelt végzéseivel, 13,639,
794. és 24,985—912. sz. alatti törülte is az
adókat.

Ezzel szemben vajjon mi történt addig
Abásfalván!?

A Gáspár Albert homoródszentmártoni
körjegyző szellemében nevelt abásfalvi elő-
járóság, az állami végrehajtó közbejöttével,
1912. november 25-én egész vandalizmussal
rontott a köztisztviselőben álló, már 55 év óta
közmegelegedésre működő lelképásztor pap
lakására és onnan 200 K értékű, vasas, bőr-
üléssel, festett kocsiját, az említett adók fe-
jében elhurcoltatta s a falu házában potom
30 koronáért rögtönösen elárverezte.

Hiába kért, könyörgött az ősz pátrárka
legalább 8 napi haladékot, a közigazgatás ha-
talmas férfiai — hajthatatlanok maradtak.

Igy most a híres közigazgatás jóvoltá-
ból, Gáspár Albert (mellét verdesni sze-
rető) körjegyző Ur dicsőségére, elérte azt a
szent célt, hogy az öreg esperes helyett
maga mehett a holtakat eltemetni és az egy-
házi funkciókat tiz filiális községben elvé-
gezni, mert a lépni is alig tudó tisztas ag-
gastyán — kocsi nélkül — erre képtelen.
No, de a körjegyző ur anyakönyvezető lé-
vén, polgári papként is szerepelhet. Csak az-
tán Gyula helyet, nehogy Jura kerüljön az
anyakönyvbe, mert a kalendárium ilyen nem
ismer...

Vajjon mit szól mindezekhez a felsőbb
hatóság, mely talán még a munkapárti kor-
tes-szolgálatokat teljesítő körjegyzőknek is
tud, ha akar, parancsolni?

Erre és általában a homoródszentmár-
toni körjegyző sok oldalról emlegetett basá-
skodó eljárásaira, teljes tisztelettel, de hatá-
rozott választ kérünk.

Jól tudjuk, hogy az ilyen és ezekhez
hasonló visszélések felszínre hozatala a
vármegye urainak nem tetszenek. Tapasz-
taljuk rég óta, hogy az ilyesmikért éveken
át uton-utfélen üldözik a „Székely-Udvar-

hely"-et. Mi azonban a közérdek becsületes szolgálatát tüztük magunk elé s ettől semmiféle terrorizmussal nem engedjük magunkat eltéríteni.

Az abásfalvi öreg gk. esperes-plebánus jogtalan megkárosításáért, teljes elégtételt kívánunk — a közérdek nevében. Itt törvény nemtudással védekezni lehetetlenség akkor, midőn még az analfabétától is törvénytudást követelnek... **Figyelő.**

Panaszkodás.

Nincsen ökör, nincsen járom,
A barázdát rég nem járom,
A földmives földet mivel,
Oh! de nekem nincsen mivel.

Kinyitott a szoba-ajtó,
B jött rajt' a végrehajtó;
Lefoglalta az ekémet,
A szűrőmet (a zekémet).

Szomorú az én életem,
Gaz nőtte fel az életem.
Nincsen ökör, nincsen járom:
Az országot sirva járom.

József János.

A székelypuccs 1877-ben

Irta: lengyelalvi Orbán Ottó báró.
(7. folytatás és vége.)

Csesz-vén Imecs-nél meghaltam. Reggel tovább akartam menni Vásárhelyre jelentkezni. Imecs azonban nem engedett el. E helyett a szekereimből egy kerekét kivetteti és elzárta. Azután elment komisszióba és estére jött haza.

Ebéd után a szobámba tértem pihenni. Később Imecsnek serdülő leánya almomból fölkellet és tudatta velem, hogy két csendőr jött keresésemre.

Nyugodtan feleltem: jöjjenek, mert én úgy is már jelentkezni indultam Vásárhelyre.

A két csendőr bejött a szobába. A személyleírást elővették és azt kezdték velem azonosítani.

Trefásan kérdeztem meg tőlük, kit keresnek? Talál-e a személyleírás reám?

Erre ők megmondották, hogy engem keresnek; viszont tudokra adtam, hogy én vagyok, akit keresnek s így kimondták, hogy a törvény nevében fogoly vagyok és azonnali indulásra szólítottak fel.

Már esteledett. Nagy hideg volt. A szekereimből is hiányzott egy kerék. Enélkül utnak nem indulhattam. Azt mondtam a csendőröknek: várjanak reggelig, akkor befogatok és mehetünk oda, ahova kívánják.

De ők ragaszkodtak az azonnali induláshoz. Én erre kijelenttem nekik, hogy beteg vagyok, nem vagyok szállítható. Hozassanak orvost, vizsgáltsanak meg. Nyilatkozatom a csendőröket megnyugtatta és beleegyeztek a reggeli indulásba annál is inkább, mert orvos a közelben úgy sem volt.

Egész éjszaka az ágyam előtt őrt állottak. Este Imecs is hazajött és szekereim kerekét kiadta s reggel indultunk.

Egyik csendőr a szekéren mellettem foglalt helyet, a másik a kocsishoz a bakkra ült.

Délben érkeztünk Ludasra; ott a csendőraktanyába ebédeltem. Estére beérkeztünk Marosvásárhelyre, a törvényszékre. Ott a csendőrök átadtak a vizsgálóbíróknak.

A vizsgálóbíró egy szobából a rabokat kiköltöztette. Az én kérésemre Sopf ügyvédet, akit ismertem s aki már 4 évig volt vizsgáló fogságban, velem hagyták beszélgetőtársnak. Knöpfleréknek megírtam, hogy behoztak.

A fogdában a szobát még aznap el látták agy neművel és egyéb kellekekkel.

Vacsorát, ebédet és a legfinomabb borokat naponta négy helyről hozták. A vásárhelyi 48-as hcnvédek testületileg meg látogattak.

Akkor mondotta Sopf: kívánom, hogy megszabaduljon, de bár két évig tartana az itt léte, milyen jól élünk.

Má-nap reggel Ugron Gábor is jelentkezett. A törvényszéknek két udvara volt; őt a másik udvaron helyezték el s még aznap megkezdődött a kihallgatásunk.

A vidpontok a következők voltak:

1. Igaz-e, hogy Ugron Gáborral lázadó csapatokat toboroztak a célből, hogy azokat felfegyverezve, a Plevnánál hadakozó muszka-hadsereget működésében megakadályozzák?

Erre azt feleltem: Nem igaz. Én Ugron Gábort nem ismerem, vele semmi összeköttetésem nem volt, annál kevésbbé toboroztam vele lázadó csapatokat.

2. Ön azzal van vádolva, hogy a lázadó csapatok részére a kásonimpéri havasokra fegyvereket szállított a Lántzky Sándor közvetítésével, a mit Lántzky be is ismert.

Erre azt feleltem: Nem igaz, hogy fegyvereket szállítottam volna. Lántzkyt senyiből ismerem csak, hogy Szentkeresztbányán, egyszer egy kályhát vettem tőle. Egyéb ügyem vele nem volt.

3. Ön azzal is van vádolva, hogy a lázadók részére nagyobb mennyiségű lovat vásárolt.

Erre azt feleltem: Én lovat vásároltam, de nem a lázadók részére, hanem mint lótenyésztő, lovat adok el és veszek is.

4. Ön szinten egy évig volt távol. Az alatt az idő alatt hol volt, mivel foglalkozott?

Erre azt feleltem, hogy mint hazasulandó fiatal ember, eljártam feles get keresni.

5. Ön tavezasat nem jelentette be a hatóságnak.

Erre azt feleltem: Tudommal a törvényben nincs olyan intézkedés, hogy a ki feleséget keresni megy, azt köteles volna a hatóságnak bejelenteni.

Ugron Gábor is hasonló értelemben felelt, mert a feleletekre vonatkozólag előre meg voltunk együtt állapodva.

Ezzel a kihallgatásunk véget ért, a törvényszék pedig kimondotta az előzetes tartóztatást. A határozatot megfélebbítettük a királyi táblához, mely már másnap tárgyalta az ügyet.

A tabla a törvényszék határozatát megsemmisítette, engem és Ugron Gábort szabadlábra helyezett. Ezután 15 napra megjött a királyi kegyelem is.

Igy fejeztük be Ugron Gáborral ketten az 1877. évi orosz és török háborút.

— Mindenik új előfizető,

aki a következő negyedévre most előfizel, a „Székely-Udvarhely” ez évben megjelenő összes számait ingyen kapja.

Irodalom.

Olcso Jókai. A novemberi sorozat most jelent meg és következő mesterműveket hozza: 91. A háromszínű kandur. Kecskeméti történet a közelmúltból. A nyulak regénye. Németországba a Rajna mellé transponált mese a XVIII. századból. 92. A számarrend története. Anekdotikus apróságok a régi magyar bohéméletből. Eleven regény. Egy angol lord családjának tragikus története. 93—98. Egy hírhedt kalandor. Egy XVII. századbeli kalandor sokszerű csinjei, mesés kalandjai Lengyel- és Németországban, Hollandiában és Keletindiában. 99. Bab-szemek. Anekdotikus tárcák gyűjteménye. Majuma, az álomtündér. A költő két fantasztikus álma. 100. A Balaton völgyeinek és három más novella. Jókai elbeszélő művészetének gyöngyei. Egy-egy szám 40 filléért minden könyvesboltban kapható.

Felmentették a „Népszavát“.

— Elitelték Tiszát és a kormányt. —

Budapesten ez év május havában Balogh István napidíjas cikket írt a „Népszava” c. munkás napilapban.

„Muszkaut tanítják a népet — írta a cikk. — Budapest utcáin katonaság táboroz és lesi a pillanatot, mikor lehet löni a népre. Tizenkét éves tölteny, tizenket halál minden legénynek a tarsolyában. És modern gépfegyverek várják a próbát, hány ember lehet a másvilágra küldeni egy perc alatt. Munkások, lám erre való a katonaság, ezért dognak benneteket munderba, ezért rabolják el ele-tünk tavaszának legszebb éveit, ezért viszik el adóba a szanktól elragadott fillereket. Munkások, így tudjátok meg, hogy mi az a militarizmus, így lelkesedjétek a hadseregért és mindenért, ami hozzá tartozik. Budapest utcáin csendőrlégények portyáznak, lesve, hogy mikor bánhatnak el egy nagy kultur-város népével úgy, mint a bakonyi betyárok-kal szokas. Erre való a csendőrség, ezért kell szaporítani a fegyvertelen emberek legyilkolására és kivallatására kitanított martalóhadat. Munkások okujátok. A katona nem elég Tiszának és Lukácsnak, csendőr kell nekik, aki szolgabírák parancsára futó-betyárokon, utonállókon, rebliogyilkosokon tanulta ki a mesterségét. Látjátok, munkások a jogokért küzdő népet és polgárságot rab-lógyilkosokként akarják kezelni a régi alkotmányhoz örült konokság, al ragaszkodó néphóhérok. Munkások, vágóhidra akar benneteket csalni a bíhari bestia és piszkos cse-lédje. a nyavalyás belügyminiszter. Nem me-gyünk a vágóhidra, nem tesszük meg Ma-gyarország hóhérait az a szivességet, hogy embervérben gázolhassanak és a rend-föntartás ürügye alatt véglegesíthessék az ostromállapotot, gyakorolhassák a statariu-mot, a vérbírótságot. Tiszával és Lukács-sal az ország gaz hóhéraival, meg a mungópárt-tal, azzal a firtelmes pribékhadal le kell számolnunk. Tszé, az örüti briganti vezér és Lukács, a piszkos fekegy muszka alipo-tot teremtettek az országban és a főváros-ban. Az elnyomott népet és a vérig sértett sárba tipott polgárságot muszkaut tanítják. Vigyázzanak, a tanításuk fogalmos talál lenni. Ők muszkaut mondják az Adjon Is-tent!, bizony, muszka Fogadj Istent! lehet rá a válasz, ha itten tovább folynak a muszka-leckék és ha egyesek nagyon jó tulajónak fognak bizonyulni: a felelősség kizárólag csak azokat fogja terhelni, akik Muszkaut átültették Budapestre, azokat és senki mást“.

A kir. ügyészség igazgatásért sajtóper-t is, ditott. Most volt az esküdtszéki főtárgyalás és azon Balogh Istvánt az esküdtek lünös-nek nem találták s ez alapon a bíróság jog-erősen felmentette. Pedig hát Tiszá, Lukács és az egész munkapárt ugyancsak kikapott a fennebb kivonatossan leközölt cikkelyben. Az egész magyar ellenzéki sajtó meg-nyugvással fogadta a tizenkét esküd-polgar verdiktjét. Hiszen köztudomásu, hogy Tiszá s kormánybábjai a sajtót mily gyalázatos módon üldözték s a legszélsőbb vidéken is üldöztetik.

Igaza van „Az Est”-nek, mely ez alka-lomból írt vezércikkelyét így fejezi be: „Meg-gondolhatja a kormány, hogy mit használ a sajtó nyomorgatása, zavarása, felemlítése, megrendszabályozása, mit a népgyűlések szétverése, betiltása, mit a vérgyűlés? — Hiába üldözik a sajtót törvénytelenül; nem a sajtó szavára kapnak észbe, hanem a sajtó szól, mert hogy észbe kaptak“...

A tanulók értesítője.

Változik a világon minden; más vagy tökéletesebb formában jelennek meg, hogy boldogítására legyenek az embernek.

A tanulók előmeneteléről a szülők értesíteni szokta a tanító. Régente ez előszó-val történt, a szülőkkel való érintkezés alkalmával s év végén az érdemsort a nyilvános vizsga alkalmával fölolvastuk.

Ma már az utolsó falusi iskolában is Értésítő könyvecskét kap a tanuló a magaviseletben és tanulásban tanúsított előmeneteléről: karácson és húsvétkor általános és év végén részletesen. Ezen kívül a népiskola VI-ik és az ismétlő-iskola III-ik osztályát végzett tanuló kap külön végbizonyítványt is az 1911-12. évtől kezdve.

Közeledik a karácson, ma holnap ki kell állítani az Értésítőket. Nem trefa dolog az azoknak a kiállítására.

Nem azért, mert a tanítónak az igazság mérlegén kell mérjen úgy, hogy sem ide, sem tova ne huzzon; mert ellen esetben zsákban a feje.

A jó értésítő örömet, a rosszak rendezés szomorúságot szoktak előidézni úgy a szülőknek, mint a tanulóknak. Ha jó az értésítő, úgy a szülő, mint a tanuló nagy dicsérettel halmozza el a tanítót; ellenben ha nem kielégítő, csak úgy hull a szidalom és gúnyzó a tanítóra a meggondolatlanosság miatt.

Némely szülő elkeseredik a rossz érdemjegy miatt korholja és dorgálja a gyermekét. A gyermek pedig igyekszik a hibáját a tanítóra hárítani, hogy a tanító ur nem igazságos, én is érdemeltem olyant, mint Pál stb...

Ilyenkor a szülőnek minden bosszúsága, minden haragja és minden szigorúsága mellett igazán óvatossá kell lennie, különben könnyen szerencsétlenül teheti a gyereket, megronthatja annak az egész jövőjét.

A szülőnek következetesnek kell lennie szavaiban, cselekedeteiben a gyermekével szemben.

Gondos tapintattal utána kell járnia a baj okának és azt annak megfelelően orvosolni.

Különösen két dolgot kell figyelembe venni, hogy a gyermekben van-e tehetség vagy nincs. Ha tehetség van, akkor csak az akaratot kell benne fölkelteni: amit elérhetünk jutalmazás vagy büntetéssel.

Sokszor egy jó szó többet ér száz meggondolatlannál; míg máskor egy nyakleves is megteszi a hatást a maga időjében.

A tanulási vágyat fokozzuk az által, ha kedvet adunk neki a tanulásra s megmutatjuk, hogy miként kell tanulni. A jó hadvezér azt mondja: Utánam fiúk!

Hanem a rossz értesítő kiállításánál is legyen igazságos, de óvatos is a tanító, mert ami az egyiknél orvosság, a másiknál lehet mérég. A mindig megróvás sem vezet célhoz.

Kövessük az arany középutat, amely álljon abból, hogy a szülők és tanítók a főnti esetben lépjenek egymással érintkezésbe és cselelnek ki gondolataikat a gyermekekre nézve, mert csak az egyetértés és egy célra törekvő nevelés és tanítás által nevelhetünk a hazának hasznos honpolgárokat.

Kozma Miklós.

HIREK.

— Székely testvérek! Szegények vagytok? Nem telik arra, hogy egymagatok előfizessetek a most annyira szükséges függetlenségi ujságra? Ne szégyeljétek! Ha ötön összeálltok és 2-2 koronát letesztek, egész éven át, hetenkint kétszer olvashatjátok a „Székely-Udvarhely” politikai székely ujságot. Az öt székely közül egyiknek a nevére megrendelhetitek s ilyen módon évi 2 koronáért mindannyian ujságelfizetői lehettek. Ne hallgassatok azokra, kik felsőbb nyomás folytán, lebeszélnek az ellenzéki lapok olvasásáról. Azok csak azt akarják, hogy Ti örökre tudatlanok maradjatok és az orrotoknál fogva vezessenek oda, a hova hatalmi érdekeik kívánják. Nyilják ki már egyszer a szemetek és azzal lássátok meg a végtelen nagy veszedelmet, mely hazánkat különösen most végpusztulással fenyegeti. Jogaitok érvényesítéséről csakis az ellenzéki

lapok beszélnek. Olvassátok tehát fokozott figyelemmel az igazi függetlenségi ujságot, mert most nagy feladatok várnak minden igaz hazafira.

— **Városi képviselőválasztás.** Székelyudvarhely város közigazgatásának felújítására, megtörtént az első lépés. November 28-án a képviselőtestület 20 rendes és 10 póttaggal kiegészítést nyert. A választás előtt s az alatt, bámulatos tartással dolgoztak az egyes pártok. Ezrével szórtak szét a választási cédulákat, melyek a különböző jelöltek neveit foglalták magukban. Olyan lelkesült harc folyt, mint akár egy országgyűlési képviselő vagy valamely jól dolált tisztviselői állás elnyerésekor. A küzdelemből győztesen kikerült városatyák a következők: Az I. kerületben rendes tagok: Szakács Gyula szíjgyártó, id. Kovács Dénes mészáros, Baresny Károly kereskedő, Tamás Lajos kordoványos, id. Orbán Dénes mészáros, Molnár Károly nyug. tanár, Nagy János cipésmester, Horváth József ref. kántor, Dr. Kovács János ügyvéd, id. Kassay F. Gyula tímár; póttagok: Agoston B. la gözmalomtulajdonos, Szabados Ferenc fésűs, Verestői Dániel csizmadia, Kristóf István csizmadia, Darvai Dániel. A II. kerületben rendes tagok: Soó Gáspár nyug. igazgató, Simó János földbirtokos (szombatfalvi), Dr. Borosnyay Pal ügyvéd, Hlatky Miklós nyug. főreálisk. igazgató, Daróczy Miklós tímár, Szeless Dénes tímár, Tassaly Lajos mészáros, Szabó István birtokos (szombatfalvi), Zöld János kereskedő, Balint György tímár; póttagok: id. Dézsi István tímár, Balázs Károly butorraktáros, Füle István szücs, Reiner János mészáros, Dózsa Aladár kir. tekkönyvvezető. — A szavazás két helyen folyt és a választókból 483 szavazott le, ami szintén a nagy érdeklődést mutatja. Az I. ker. választási elnöke: Dr. Majthényi Miklós várm. árvaszéki főnök volt. A jegyzőkönyvet Sándor Albert és Laiber Dénes vezették. Bizalmi férfiak: Szabó György, Rösler Károly, Szorger Ferenc és Gábor Márton voltak. Itt beadtak 221 szavazatot. A II. ker. vál. elnöke: Dr. Szabó József városi főjegyző volt. A jegyzőkönyvet Farkas Endre és Vitalis Elek vezették. Bizalmi férfiak: Daróczy Miklós, Gáspár Balázs, Bartók István és Fischer Ferenc. Beadtak 262 szavazatot. A városi képviselőkhöz, lapunk első helyén szólunk, vajha meghallgatásra találunk!

— **A polgári egyesület fillérestélyét** e hó 3-án (kedden) tartja meg az önképző kör nagytermében. Szaval Papp Lenke, Derzsi Lajos, monologot ad elő Dankó Andor, Vass Mariska, cimbalom-szólót játszik Adám Ida, magánjelenetet ad elő Benedek Elek, énekel Velvart Béla és tárogatón játszik Jónás Bandi. Az estélyt Hodor Berta, Csoma Emma, Fischer Ferenc r. b. elnök és Bodrogai Balázs r. b. alelnök rendezik.

— **Városi mozi.** Oh, nem nálunk! Nem! Ilyen életre való, ilyen pótdátot csökkentő városi intézményt a mi mostani csigatemperamentumu polgármesterünk, megteremteni nem képes. Ő csak szabályrendeletek lemaszoltatásában és több ilyen, a polgárságot megnyomorító foglalkozásokban leli örömet. Segesvár város tanácsa azonban másképp cselekszik itt, a szomszédságunkban. Segesvárt a tanács úgy gondolkozik, hogy ha már mozi akar látogatni a közönség, akkor az arra fordított filléreket ne adja egy-egy tekerő majomtáncoltató, a közönséget, sőt még a hatóság személyeket is molesztáló alaknak, hanem maradjon a pénz otthon, a város közcéljai elővitelére. Segesvárt a tanács el is határozta, hogy a városi fogadó (mert ott már ilyen is van) nagytermében, a város saját kezelésében egy állandó mozi színházat létesít. A terv előkészítésére bizottságot is küldtek ki. A város ott súlyt helyez arra, hogy a mozgósínházban csakis tanulságos és erkölcsös darabok kerüljenek bemutatásra, sőt ismeretterjesztő dolgok is elő-

adassanak. Ugy bizony! Segesvárt így gondolkodik a tanács, mert ott a város élén olyan polgármester van, aki hivatását komolyan akarja és tudja is betölteni... Székelyudvarhelyt ez eddig nem így volt. Hogy azonban így legyen, az a most kiegészített városi képviselőtestületől függ. Válasszon a város élére olyan vezető, aki tud és akar is teljes szívvel, önzetlen ámbicióval dolgozni. A „szent heverd el napok”-ból és évekből elég volt. Keserű levét azoknak még csak ezután fogja polgárságunk inni. Most vigyázzon mindenki s ne engedje, hogy a város a lejtőn tovább sülyedjen. A csalogató szírenhengoknak ne higgyen a polgárság. Álljon a talpára addig, a míg késő nem lesz. A „Székely-Udvarhely” feltárta már többször a valót. Felre a reménybeli álmokképekkel! Hiszen nyíltan, becsületes őszinteséggel, nem egyszer megmondottuk a mai helyzetre: „Múltadban nincs öröm, jövődben nincs remény”...

— **Halálozás.** Jakab Lajósné szül. Betegh Klára életének 60-ik évében elhalt Csiklutsnádon. Temetése tegnapi é. 10 órakor általános nagy részvét mellett, a lelkeért a róm. kath. plebánia templomban bemutatott szent misé-áldozat után történt meg ugyanott. Halálát ferje és gyermekei, unokái, valamint özv. Angeluscu Györgyné szül. Betegh Zsuzsanna és Darvas Ferencné szül. Betegh Juliánna, mint testvérei gyászolják.

— **Jönnek az ünepek.** A kolozsvári posta- és távirdujság az ünepeket tudatja a postai csomagok célszerű csomagolása, helyes címzése stb. tárgyában: A karácsonyi és újévi rendkívüli csomag forgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. A csomagoknak általában úgy kell göngyölvé lenniük, hogy egyrészt a göngyölt a tartalmat külső befolyás ellen megvédje, illetőleg, hogy a tartalmukhoz a burkolat és a pecsétek megértése nélkül hozzáférni ne lehessen, másrészt, hogy a tartalom más küldeményekben szállítás közben kárt ne tehessen. Különösen szem előtt tartandó a következők: Pénzt, ékszeret más tárgyakat egybe csomagolni nem szabad. Csomagolásra faláda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó. Vászon vagy papirburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsinaggal többszörösen és jó szorosan át kell kötni, a zsinag keresztelési pontjain pedig pecsétviaszal kell lezárni. A pecsételéshez csak jó minőségű pecsétviasz és vésett pecsétnyomó használandó.

— **Megszűnt postaiügynökség.** A pusztító elmulás mindig fájdalmat okoz — bármilyen alakban jelentkeznek is a vérkeringés megszűnése pedig — egyenesen a halált jelenti. Ez okból tehát a legnagyobb szomorúsággal vettük a kolozsvári posta- és távirdujságat azaz értesítést, hogy az udvarhelyvármegyei Ujszekely községben működött postai ügynökség 1912. évi november 30-ával ideiglenesen megszűnt és Ujszekely község ismét a székelykeresztúri postahivatal forgalmi körébe osztatott be. Mai naptól kezdve tehát postai ügynökség Ujszekelyen nincs. Vajjon lesz-e? Ez a község vezetőköreinek ügybuzgalmától függ. Mi, részünkről azt szeretnénk, ha minden egyes községben lenne postaiügynökség és telefonállomás. E nélkül a mai világban csak a félholt emberek tudnak meglenni. De azoknak is sokszor éreznük kell végtelen elmaradottságukat. Pap, tanító és jegyző urak! Világossítsák fel a népet; öntsenek lelkébe előre törekvő kulturát! Ha önök összefognak, az eredmény e téren is bámulatra méltó lesz.

— **Mulatság.** A székelyudvarhelyi állami főreáliskola e hó 7-én a vármegyei ház disztermében műkedvelői előadással egybekötött tanóvigalmat rendez este 8 órától kezdődőleg.

— **Köszönet.** Paál Sándorné szül. Áros Karolina éde anyám elhalálása alkalmából mindazoknak, kik szívesek voltak részvételükkel családnak fájdalmában osztozni, e helyben mondok a családtagok és magam nevében meleg köszönetet Paál Sándor.

== ÉRTESETÉS. ==

Üzlet átalakítás miatt

a raktárainban levő összes férfi és nődivatruccikk, készruhák, cipők, fehéreneműek, kalapok, terítők, függönyök stb. árait tetemesen leszállítottam s így ritka alkalom bevásárláshoz módot nyujtok a mélyen tisztelt vevőközönségnek. Ezen alkalmat most tessék felhasználni.

Tisztelettel:

Szenkovits János Utóda.

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők
Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

Ne feledje el, hogy

hirdetéseink gondos átolvasása önnek valószínűleg *hasznára lesz*. Aki nálunk hirdet, annak sikere van. A hirdetés szövegében szívesen segítünk. Hirdetőknel történő bevásárlásainál és megrendeléseinel a SZÉKELY-UDVARHELY c. ujságot felemlítenisziveskedjék.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőné.

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Feiner Szeréna hölgyfodrász és hajmunkakészítő Székelyudvarhelyt, Árpád-utca 7. sz., (Tó-utca sarokház).

Milliók

használat

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkás-ság, göres és hörhurut ellen

a
KAISER-féle

mell-karamellákat

a „három fenyővel.”

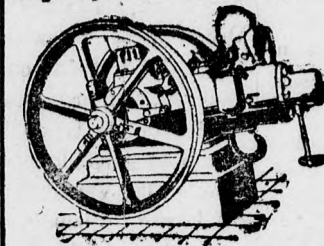
6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és magánzókól a biztos eredményt igazolják.

Kiválóan kellemes ízű bonbon!
Csomagokban 20 és 40 f-ért, dobozban 60 f-ért. Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban. **ZSETKEY JÁNOS** gyógyszerésznél Homoródszentmárton község.

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

Magasnyomású nyersolajmotorok 6-150 lóerőig ::

legolósabb és legmegbízhatóbb üzemű biztosítják. Üzemköltség 10-20 fill. Alkalmatlan zavartalan üzem! — Pénzügyről felügyelet nélkül! Egyszerű kezelés! Sok száz gép üzemben!

Költségvetések és árlapok díjmentesen.

Bachrich és Társa betéttársaság
motorgyári fióktelepe
Budapest, VI. ker. Váci-körút 59 a./b

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint **gyászjelentések**

ugyszintén mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek
Betegh Pál
könyvnyomtató és könyvkötő-intézetében.

NICRIN

a legjobb cipőkrém az egész világon

Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyártása is.
St. Fernolend Wien III. cs. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás

Névjegyek

az új-év alkalmára már most megrendelendők
Betegh Pál könyvnyomtató-intézetében. — Legnagyobb választék. — Legújabb divat szerinti minták.

— Mérsékelt árak. — Pontos kiszolgálás.